

ΑΡΧΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ 22.07.2006

Η αλληγορία του αρχιπελάγους

Της Μαργαρίτας Πουρναρά

Το Αιγαίο είναι ένα νησιωτικό σύμπλεγμα περικυκλωμένο από το αρχιπέλαγος. Θεωρητικά θα μπορούσε να παρομοιαστεί με διάσπαρτη πόλη που διαθέτει ξεχωριστά κέντρα, περιφέρειες, μόνιμους κατοίκους, επισκέπτες και μετανάστες. Η ιδέα αυτή, της οποίας η πατρότητα ανήκει στον ιστορικό Σπύρο Ασδραχά αποτελεί τον ιδιαίτερα ενδιαφέροντα θεματικό άξονα της φετινής ελληνικής συμμετοχής στην Μπιενάλε Αρχιτεκτονικής της Βενετίας που θα πραγματοποιηθεί από τις 10 Σεπτεμβρίου μέχρι και τις 19 Νοεμβρίου.

Η 10η διεθνής διοργάνωση έχει τίτλο: «Πόλεις, αρχιτεκτονική και κοινωνία» και επικεντρώνεται στα κύρια ζητήματα που αντιμετωπίζουν τα μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα διεθνώς: από τη μετανάστευση και την κοινωνική αποδιάρθρωση μέχρι τις διστακτικές πολιτικές για την αειφορία και την κοινωνική συνοχή.

Ενιαίος ιστός

Μια ομάδα τεσσάρων αρχιτεκτόνων (Κατερίνα Κοτζιά, Ηλίας Κωνσταντόπουλος, Λόης Παπαδόπουλος και Κορίνα Φιλοξενίδου) θα παρουσιάσουν στο ελληνικό περίπτερο πρότζεκτ και σχέδια, στα οποία θα εξετάζεται το Αιγαίο ως ενιαίος ιστός πόλης που ενσωματώνει πολλές κοινότητες ανθρώπων. Εκτός από τις σκέψεις του Σπ. Ασδραχά, οι αρχιτέκτονες άντλησαν έμπνευση και από το βιβλίο «Το αρχιπέλαγος» του Ιταλού φιλόσοφου και νυν δημάρχου Βενετίας Massimo Cacciari που έχει γράψει ότι το Αιγαίο είναι η ζωτική αλληγορία της κοινωνικής συνεννόησης. Στον δε κατάλογο της έκθεσης εικαστικοί, φωτογράφοι, κινηματογραφιστές και ποιητές που έχουν εξ αίματος ή εξ αγχιστείας σχέση με το Αιγαίο, καταγράφουν βιώματα και συναισθήματα για τη σχέση τους με το αρχιπέλαγος.

«Η θάλασσα αντί να απομονώνει τα νησιά (Isole) τα ενώνει, δημιουργώντας μια ιδιόμορφη ευρωπαϊκή μεγαλούπολη που το χειμώνα έχει πάνω από ένα εκατομμύριο κατοίκους και το καλοκαίρι γύρω στα πέντε με έξι εκατομμύρια. Γεμίζει και αδειάζει όχι όπως ένα θεματικό πάρκο αλλά ως ζωντανός οργανισμός. Οι επισκέπτες του καλοκαιριού δεν πηγαίνουν μόνο σε μεγάλα ξενοδοχεία αλλά χωνεύονται στους οικισμούς που λειτουργούν σαν σφουγγάρια, εξηγεί στην «Κ» ο καθηγητής Πανεπιστημίου Λόης Παπαδόπουλος.

Πλατείες τα καταστρώματα

«Τα τελευταία χρόνια το Αιγαίο έχει πολλούς μετανάστες που αναζωογόνησαν τα νησιά του. Από την αρχαιότητα μέχρι και τις ημέρες μας διαθέτει ένα πλήρως οργανωμένο δίκτυο για τον ανεφοδιασμό του σε εμπορεύματα, από την Κρήτη μέχρι και τη Μακεδονία και από τη Ρόδο μέχρι την Πελοπόννησο. Και όπως σημειώνει ο Αγγελος Ελεφάντης στον κατάλογο της έκθεσης: «Κέντρο του Αιγαίου είναι το πέλαγος (...) Οι μεγάλες πλατείες αυτής της υδάτινης πόλης είναι τα καταστρώματα των πλοίων».

Ο Λόης Παπαδόπουλος υπογραμμίζει ότι αυτή η διαφορετική αντιμετώπιση του Αιγαίου είναι πιο επίκαιρη από ποτέ: «Τα τελευταία χρόνια -με αφορμή τα γεγονότα στο Παρίσι και όχι μόνο- διαπιστώνουμε ότι η πόλη ζει έξω από το παραδοσιακό ιστορικό της κέντρο. Παρατηρούμε ότι δεν ισχύει πλέον ο κλασικός ορισμός του ευρωπαϊκού μητροπολιτικού κέντρου όπως τον έχει βιώσει η ανθρωπότητα για 2 - 3 αιώνες. Σήμερα υπάρχει το ιστορικό κέντρο με τα μνημεία και τα βουλεβάρτα που έχουν γίνει μουσεία της αστικότητας, αλλά η ανάπτυξη και η ζωντάνια βρίσκεται στην περιφέρεια όπου ζει και το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού. Αντίστοιχα θα ήταν αφελές να βλέπουμε το Αιγαίο σαν πολλούς μικρούς οικισμούς κάτω από το ακηλίδωτο μεσογειακό φως. Περιέχει αστικότητα διαφορετικού τύπου. Ο ελληνικός νησιωτισμός περιγράφει έναν τρόπο συγκατοίκησης και συμπόρευσης μέσα στους αιώνες».

Η πρώτη δράση της ελληνικής ομάδας της Μπιενάλε πραγματοποιήθηκε το Σαββατοκύριακο που μας πέρασε. Δέκα Έλληνες διακεκριμένοι αρχιτέκτονες συναντήθηκαν στο ερείπιο του Ξενία που σχεδίασε ο Άρης Κωνσταντινίδης στην Ανδρο (το οποίο αντιμετωπίζει σοβαρότατα προβλήματα, αλλά κανείς δεν ενδιαφέρεται για την τύχη του) και συζήτησαν για τη διάσπαρτη πόλη. Η συνάντηση κινηματογραφήθηκε και θα αποτελέσει τη βάση για ένα ντοκιμαντέρ που θα προβάλλεται στο ελληνικό περίπτερο.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

[\(/887116/article/politismos/eikas-xwroxronos-ths-yhfiakhs-epochs\)](https://www.kathimerini.gr/887116/article/politismos/eikas-xwroxronos-ths-yhfiakhs-epochs) **Ο χωροχρόνος της ψηφιακής εποχής**
[\(/887116/article/politismos/eikas-xwroxronos-ths-yhfiakhs-epochs\)](https://www.kathimerini.gr/887116/article/politismos/eikas-xwroxronos-ths-yhfiakhs-epochs)

ΑΤΖΕΝΤΑ

[\(/887170/article/politismos/atzen-tis-ev-domadas-a8hna\)](https://www.kathimerini.gr/887170/article/politismos/atzen-tis-ev-domadas-a8hna) **Επιλογές της εβδομάδας: Αθήνα**
[\(/887170/article/politismos/atzen-tis-ev-domadas-a8hna\)](https://www.kathimerini.gr/887170/article/politismos/atzen-tis-ev-domadas-a8hna)

ΒΙΒΛΙΟ

[\(/886068/article/politismos/vivli-ena-glyko-paidiko-nanoyrisma\)](https://www.kathimerini.gr/886068/article/politismos/vivli-ena-glyko-paidiko-nanoyrisma) **Όπως ένα γλυκό, παιδικό νανούρισμα**
[\(/886068/article/politismos/vivli-ena-glyko-paidiko-nanoyrisma\)](https://www.kathimerini.gr/886068/article/politismos/vivli-ena-glyko-paidiko-nanoyrisma)

Δεν τυπώνω. Πι?οστατε?ω το πε?ιβάλλον.